

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/212/2018
Identifikačné číslo spisu: 8814209208
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8814209208.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného JUDr. Tomáš Kušnír, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanej T. T., bývajúcej vo N., zastúpenej JUDr. Martinou Fabianovou, advokátkou, so sídlom vo Vranove nad Topľou, Nám. slobody 6, o zaplatenie 2 641,16 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 13C/439/2014, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 31. októbra 2017 sp. zn. 5Co/227/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 21. júna 2016 č. k. 13C/439/2014-166 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1 915,92 eur v splátkach po 41,18 eur mesačne, ktoré splátky sú splatné do 20-teho dňa v mesiaci na adrese žalobcu počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku, a to pod následkami straty výhody splátok; čo do zvyšku žalobu zamietol a vyslovil, že o trovách konania rozhodne p o právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Po právnej stránke aplikoval § 3, § 39, § 101, § 103, § 111, § 52 ods. 1, 2, 3, 5 a 10, § 517 ods. 1, 2; § 524 ods. 1, 2 a § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 7 ods. 1, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej aj „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. V odôvodnení konštatoval, že K. ako banka a žalovaná ako dlžník uzatvorili dňa 27. júna 2012 zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „úverová zmluva“). Na základe úverovej zmluvy bol žalovanej poskytnutý úver v sume 2 450 eur ako spotrebný úver, ktorý sa žalovaná ako dlžník zaviazala splácať v mesačných splátkach po 41,81 eur, a to v 120 mesačných splátkach k 20. dňu v kalendárnom mesiaci, konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na deň 20. júla

2022. Celková čiastka spojená s úverom predstavovala 4 760,07 eur. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzatvorená úverová zmluva, z ktorej nárok bol na žalobcu postúpený, čím je daná aktívna vecná legitímácia žalobcu v konaní. Úverová zmluva bola zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorej náležitosti obsahuje ustanovenie § 9 zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmluve o úvere absentuje údaj o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V zmluve je uvedený iba počet splátok a výška celkovej mesačnej splátky bez rozdelenia na istinu a úroky. Takéto znenie zmluvy je pre bežného spotrebiteľa nejasné, neurčité a nie je ani v súlade s uvedeným zákonným ustanovením, aj s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/220/2014 zo dňa 27. novembra 2014. Okresný súd uzavrel, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov a v ďalšom sa nezaoberal poplatkom za poskytnutie úveru, ani poplatkom za správu úveru, žalovaná je povinná zaplatiť sumu 1 915,92 eur, ktorá suma je rozdielom medzi sumou zo strany žalobcu reálne poskytnutou 2 450 eur a vykonanými úhradami 534,08 eur vrátane sumy uhradenej za poplatok za poistenie úveru. V tejto časti bol uplatnený nárok dôvodný a čo do zvyšku žalobu zamietol. Súd prvej inštancie vyhodnotil aj konanie pôvodného veriteľa a dospel k záveru, že nie je konaním s odbornou starostlivosťou tak, ako to predpokladá citované ustanovenie § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, preto v dôsledku uvedeného v súvislosti s nárokom žalobcu na úrok z omeškania z dlžnej sumy 2 641,16 eur od 13. augusta 2014 do zaplatenia mal za to, že žalobca ako terajší veriteľ nie je oprávnený žiadať od žalovanej ako spotrebiteľa jednorazové splnenie spotrebiteľského úveru. Podľa názoru súdu prvej inštancie vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru sa nestala splatnou celá suma, preto súd žalovanú zaviazal na platenie v mesačných splátkach tak ako je uvedené vo výrokovvej časti rozsudku, žalovaná sa nedostala do omeškania, preto je nárok žalobcu na úrok z omeškania v celom rozsahu nedôvodný a bol zamietnutý. Výrok o trovách konania odôvodnil podľa § 151 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb. účinného do 30. júna 2016, ďalej aj „O.s.p.“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu i žalovanej rozsudkom z 31. októbra 2017 sp. zn. 5Co/227/2016 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby čo do zvyšku; zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v ostatnej napadnutej časti, t. j. vo výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 1 915,92 eur v splátkach tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 1 836,98 eur v splátkach po 41,18 eur mesačne, ktoré splátky sú splatné do 20-teho dňa toho-ktorého mesiaca počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku pod hrozbou straty výhody splátok; v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a uviedol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávajúcu vec aj správne právne posúdil. Za oprávnenú považoval odvolací súd námietku žalovanej čo do inkasovania poplatku už pri poskytnutí úveru. Z obsahu spisu vyplýva, že právny predchodca žalobcu inkasoval spracovateľský poplatok vo výške 79 eur jednorazovo od žalovanej; ako to vyplýva z úverového účtu bol tento poplatok uhradený v deň poskytnutia úveru a nebol uhradený priamo žalovanou, žalovanej bola tak reálne poskytnutá iba suma 2 371 eur. Preto je žalovaná povinná zaplatiť iba sumu 1 836,92 eur. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie, že úver je bezúročný a bez poplatkov. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z.z. účinného od 1. júla 2016 (ďalej aj „CSP“) v spojení s § 255 ods. 2 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolatelka“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila s poukazom na § 420 písm. b/ a f/ CSP. Žalovaná namietala aktívnu legitímáciu žalobcu na podanie žaloby, ktorú mal súd skúmať vo všetkých fázach konania ex offio v zmysle § 62 CSP. Poukázala na podmienky platného postúpenia pohľadávky uvedené v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky v spotrebiteľských veciach sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu. Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v Zbierke zákonov pritom vylučuje dobromyseľnosť postupníka. Uviedla, že žalobca nepreukázal v konaní doručenie písomnej výzvy žalovanej po tom, čo bola nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaniach so splácaním jednotlivých už splatných splátok. Pokiaľ teda pôvodný veriteľ postúpil zmluvou zo dňa 27. júna 2014 predmetnú pohľadávku z úveru bez predchádzajúcej výzvy adresovanej žalovanej

na zaplatenie dlžnej pohľadávky, postupoval v rozpore s § 92 ods. 8 zákona o bankách. Podľa názoru dovolateľky je zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 27. júna 2014 neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka a splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie splatných pohľadávok nebolo v konaní preukázané. Navrhla rozhodnutie krajského súdu i rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť.

4. Žalobca sa k dovolaniu žalovanej písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť. Na odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne (a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania) a subjektívne (osoba oprávnená podať dovolanie). (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344). V CSP sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené subjekty oprávnené podať dovolanie.

11. Vychádzajúc z uvedeného (bod 10. tohto rozhodnutia) dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), ktoré dovolanie spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 CSP) a dovolateľka v ňom napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby potvrdený a vo zvyšku zmenený.

12. Žalovaná prípustnosť dovolania vyvodila z ustanovenia § 420 písm. b/ a f/ CSP, v rámci čoho namietala aktívnu legitímáciu žalobcu na podanie žaloby, ktorú mal súd skúmať vo všetkých fázach konania ex offio v zmysle § 62 CSP v spojitosti s platnosťou/neplatnosťou postúpenia pohľadávky podľa

§ 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a § 39 Občianskeho zákonníka (bližšie vid' bod 3. tohto rozhodnutia).

13. K dovolacej námietke žalovanej v zmysle § 420 písm. b/ CSP o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu dovolací súd uvádza, že žalovaná zjavne nerozlišuje medzi vecnou legitímáciou a procesnou subjektivitou (spôsobilosťou mať procesné práva a povinnosti, ktorú strane zákon priznáva, inak povedané ide aj o spôsobilosť byť účastníkom konania). Vecná legitímácia vyplýva z hmotného práva; má ju ten, kto je podľa hmotného práva nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti. Či je strana sporu tiež vecne legitímovaná (aktívne alebo pasívne), ukáže sa až v konečnom rozhodnutí o veci. Na rozdiel od toho, spôsobilosť byť stranou sporu (civilnoprocesná subjektivita) má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 19 O.s.p., resp. § 61 CSP tzv. procesná subjektivita, pričom § 62 CSP hovorí o strate procesnej subjektivity). V civilných sporoch (resp. podľa O.s.p. občianskoprávných konaniach) majú spôsobilosť byť stranou sporu tí, ktorí majú všeobecnú spôsobilosť mať práva a povinnosti podľa hmotného práva.

14. V preskúmvanej veci žalobca EOS KSI Slovensko, s.r.o. je právnickou osobou s vlastnou právnou subjektivitou (obchodnou spoločnosťou - spoločnosťou s ručením obmedzeným) zapísanou v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I od 13. augusta 1997, oddiel: Sro., vl. č. 15294/B, spôsobilou byť účastníkom v občianskoprávných vzťahoch, a preto je žalobca spôsobilý byť aj stranou civilného sporu (§ 61 CSP, predtým § 19 O.s.p.). V konaní preto vystupoval ako strana, ktorá mala procesnú subjektivitu. Nedostatok vecnej legitímácie podľa tohto ustanovenia nie je dôvodom prípustnosti dovolania; môže mať za následok len nesprávnosť napadnutého rozhodnutia a nie prípustnosť dovolania (porovnaj napr. R 34/1993, ako aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 152/2011, 3 Cdo 293/2008, 4 Cdo 103/2012, 5 Cdo 441/2014, 5 Cdo 13/2016, 6 Cdo 10/2012). Nemožno preto prijať názor dovolateľky, že konanie pred súdom prvej inštancie, resp. odvolacím súdom trpelo vadou podľa § 420 písm. b/ CSP.

15. Pokiaľ dovolateľka považovala za procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP nesprávny právny záver odvolacieho súdu v otázke aktívnej legitímácie žalobcu namietajúc aj právne posúdenie platnosti, či neplatnosti postúpenia pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a § 39 Občianskeho zákonníka, dovolací súd odkazuje jednak na bod 13. a 14. tohto rozhodnutia a tiež uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy občianskeho súdneho konania dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (vid' R 54/2012 a tiež sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá žalovanou tvrdenú vadu zmätočnosti (§ 420 CSP), zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (por. sp. zn. 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018).

16. Z uvedeného vyplýva, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodiť ani z § 420 písm. b/, ani z § 420 písm. f/ CSP, preto dovolací súd dovolanie žalovanej podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP odmietol pre neprípustnosť.

17. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.